

วจนกรรรมในบทเพลงปลุกใจให้รักชาติ ระหว่าง พ.ศ.2510-2550

Speech Acts in Patriotic Songs During B.E.2510-2550

อัจฉรพพร ไครบุดร¹ และ วิไลศักดิ์ กิ่งคำ²

Adcharaporn Khraiboot¹ and Wilaisak Kingkham²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเภทของวจนกรรรมที่ปรากฏในเพลงปลุกใจให้รักชาติ วิธีดำเนินการวิจัย คือการตรวจเอกสารจากแหล่งต่างๆ แนวคิดเกี่ยวกับเพลงปลุกใจ แนวคิดเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ทฤษฎีวจนปฏิบัติศาสตร์และการแบ่งประเภทวจนกรรรมของ John R. Searle และใช้เกณฑ์การวิเคราะห์วจนกรรรมตามเจตนาของการสื่อสารโดยใช้แนวคิดของ John R. Searle ซึ่งเสนอหลักการวิเคราะห์ที่เรียกว่าเงื่อนไขวจนกรรรม (Speech Act Condition) รวมทั้งแนวคิดการแบ่งประเภทวจนกรรรม ของนภัทอังกูรสินธนา และ วิสันต์ สุขวิสิทธิ์ เป็นแนวทางการศึกษา ผลการศึกษาพบว่าประเภทวจนกรรรมโดยศึกษาเฉพาะความหมายประจำรูปประโยค แบ่งได้เป็น 12 ประเภท ได้แก่ วจนกรรรมการบอกเล่า (Affirmative) วจนกรรรมการขอร้อง (Requesting) วจนกรรรมการสั่ง (Commanding) วจนกรรรมการเตือน (Warning) การสัญญา (Promising) วจนกรรรมการขู่ (Threatening) วจนกรรรมการแนะนำ (Advise) วจนกรรรมการถาม (Question) วจนกรรรมการแสดงความเสียใจ (Expressing Condolences) วจนกรรรมการบริภาษ (Reprimanding) วจนกรรรมการทำทนาย (Challenging) และวจนกรรรมการอวยพร (Wishing) วจนกรรรมที่พบมากที่สุดได้แก่ วจนกรรรมการบอกเล่า รองลงมา วจนกรรรมการสัญญา และพบน้อยที่สุด วจนกรรรมการถาม

คำสำคัญ : วจนกรรรม / เพลงปลุกใจให้รักชาติ / วจนปฏิบัติศาสตร์

ABSTRACT

The objective of this study aimed to investigate types of speech acts which appeared in patriotic songs. The research procedure used was a review of documents from various sources about the concept of patriotic songs, the concept of social change, John R. Searle's theory of speech pragmatics and assortment of speech acts, and employing the criteria for analyzing speech acts based on the intent of communication using the concept of John R. Searle who offered the principles of analysis as called speech act condition. This study also used the concept of assortment of speech acts of Naphat Angkoolsinthana and Wison Sukwisit as an approach. The findings of study showed that the types of speech acts as investigated from the specific meaning of a sentence could be divided into 12 types of speech acts, namely affirmative, request making, commanding, warning, promise making, threatening, advice giving, questioning, condolence expressing, reprimand giving, challenging and wishing. The speech acts found most were affirmative, followed by explanation and the one found least was questioning.

Keywords : Speech Acts / Patriotic Songs / Speech Pragmatics

¹ นิสิตปริญญาเอก สาขาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา, Doctoral Student in Department of Thai, School of Liberal Arts, University of Phayao

² รองศาสตราจารย์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, Associate Professor, Faculty of Humanities, Kasetsart University

บทนำ

เพลงปลุกใจเป็นเพลงที่มีเนื้อหา มุ่งเชิญชวนให้รักชาติ รักชาติต่อชาติ และกระทำทุกวิถีทางเพื่อรักษาชาติให้อยู่รอดและเจริญก้าวหน้า โดยเน้นถึงสิ่งต่างๆ หรือคุณค่าต่างๆ ที่แตกต่างกันออกไปตามสถานการณ์ (นฤมล ทับจุมพล. 2534) เช่น การรณรงค์ให้ใช้สินค้าไทยโดยเปิดเพลงปลุกใจจำพวกไทยทำไทยใช้ ไทยซื้อไทยขาย เพลงปลุกใจจึงมีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์สำคัญทางสังคมวัฒนธรรม และการเมืองการปกครองอย่างต่อเนื่องตลอดมา วรรณคดี พิรุณสาร (2543) ให้ความเห็นว่า เพลงเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้สึกอารมณ์ต่างๆ ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน โดยมีจุดประสงค์เพื่อชักชวนให้ประชาชนเกิดความรู้สึกนึกคิด และให้มีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งตามเหตุการณ์นั้นๆ ส่วนมากจะชักชวนให้รักชาติ เสียสละเพื่อชาติ ให้ความสำคัญคือนอกจากนั้น เพลงปลุกใจยังแสดงให้เห็นสภาพเหตุการณ์สำคัญของสังคม ซึ่งมีส่วนสนับสนุนด้านการเมืองการปกครองตามนโยบายของรัฐบาลมาโดยตลอด

การสร้างสรรคผลงานเพลงจะประสบความสำเร็จนั้น จะต้องอาศัยองค์ประกอบของการสื่อสารซึ่ง อรรถวรรณ ปิลาธนโหวาท (2546) ให้ความหมายของการสื่อสารว่าหมายถึง กระบวนการถ่ายทอดสารไปจาก ผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารและผู้รับสารมีปฏิกริยาตอบโต้โดยใช้วัจนภาษาและอวัจนภาษาเป็นตัวกลางในการสื่อสารระหว่างผู้หนึ่งกับผู้หนึ่งหรือระหว่างกลุ่มกับกลุ่มภายในบริบทหรือสภาพแวดล้อม และการสื่อสารจะสัมฤทธิ์ผลได้เมื่อผู้ส่งสารส่งสารไปยังผู้รับสารและผู้รับสารมีปฏิกริยาตอบโต้โดยผู้ส่งสารและผู้รับสารเข้าใจความหมายของสารตรงกัน

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2545) ได้ให้ความหมายของวัจนกรรมว่าหมายถึง การกระทำโดยเจตนาของผู้พูด แสดงออกในรูปของคำพูด เช่น คำสั่ง ขอโทษ ขอร้อง เป็นต้น ประโยคที่มีโครงสร้างทางไวยากรณ์เหมือนกันอาจเป็นวัจนกรรมที่ต่างกันก็ได้ เช่น “แกงนี้ยังจัดอยู่เลย” ความหมายประจำรูปของประโยคนี้นี้ คือ การให้เนื้อความเกี่ยวกับเรื่องแกงว่ามีรสชาติจัด วัจนกรรมตรงหรือเจตนาที่สอดคล้องกับความหมายประจำรูปนี้คือการบอกให้ผู้ฟังทราบว่าแกงมีรสชาติเช่นไรแต่ผู้พูดอาจนำไปใช้ด้วยวัจนกรรมที่ไม่สอดคล้องกับความหมายประจำรูปประโยคคือนำไปใช้ด้วยวัจนกรรมอ้อมให้เป็นคำตำหนิหรือเป็นคำสั่งก็ได้

Parker (1946) ได้กล่าวเกี่ยวกับวัจนกรรม ว่าในปี ค.ศ. 1959 จอห์น เซอร์ล (John Searle) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับวัจนกรรมในวิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต เรื่อง “Sense and Reference” และในปี ค.ศ. 1969 วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ได้ตีพิมพ์เกี่ยวกับ

สาระสำคัญ เป็นหนังสือเรื่อง วัจนกรรม (Speech Act) ซึ่งเซอร์ล ได้พัฒนาแนวคิดเรื่องวัจนกรรมนี้มาจากแนวคิดของออสติน โดยตั้งสมมติฐานไว้ว่าถ้อยคำที่พูดออกมาไม่เพียงแต่ที่มีกริยาแสดงการกระทำเท่านั้น แต่ทุกถ้อยคำย่อมมีเจตนาแฝงอยู่เสมอ

วัจนกรรม จึงเป็นการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายหรือแนวคิดที่บ่งบอกถึงเจตนาในการสื่อสาร ซึ่งต้องคำนึง ถึงความหลากหลายของรูปแบบทางภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ และเป็นที่ยอมรับของสังคมรวมทั้งความรู้สึก นึกคิดและทัศนคติของผู้พูดที่มีต่อเรื่องราวต่างๆ ซึ่งลักษณะของ “วัจนกรรม” จะเป็นการกระทำโดยเจตนาของผู้พูดซึ่งแสดงออกในรูปของคำพูด เช่น การขอร้อง การออกคำสั่ง และการขอโทษ เป็นต้น นอกจากนี้ยังสามารถที่จะช่วยให้ผู้ฟังได้รับทราบถึงวัตถุประสงค์ของความหมาย และเกิดความเข้าใจในความหมายของคำพูดที่ผู้พูดกล่าวออกมาได้เป็นอย่างดีและชัดเจนยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาประเภทวัจนกรรมที่ปรากฏในเพลงปลุกใจให้รักชาติ

นิยามศัพท์เฉพาะ

วัจนกรรม หมายถึง เจตนาของผู้ส่งสาร ในการสื่อสาร ประโยคใดประโยคหนึ่งไปสู่ผู้รับสาร เมื่อได้รับสารแล้ว ผู้รับสารและผู้ส่งสาร เกิดความเข้าใจตรงกัน แสดงว่าการสื่อสารสัมฤทธิ์ผล

เพลงปลุกใจให้รักชาติ หมายถึง เพลงที่มีจังหวะและทำนองเพลงคึกคัก หรือเร้าใจและสนุกสนาน เนื้อร้องจะมีความหมายเน้นเกี่ยวกับความรักชาติ การเสียสละ และความสามัคคี

วัจนปฏิบัติศาสตร์ หมายถึง การศึกษาเกี่ยวกับการใช้ภาษาหรือการสื่อความหมายของถ้อยคำ โดยการพิจารณาถึงบริบท (Context) เป็นสำคัญ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องวัจนกรรมที่ปรากฏในบทเพลงปลุกใจให้รักชาติ ระหว่าง พ.ศ. 2510-2550 มีวิธีดำเนินการดังนี้

บทเพลงเป้าหมาย

รวบรวมบทเพลงปลุกใจให้รักชาติ ระหว่าง พ.ศ. 2510-2550 พบทั้งหมดจำนวน 81 เพลง ผู้วิจัยได้นำวิเคราะห์ทั้งหมด 81 เพลง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ เกณฑ์การแบ่งประเภทวัจนกรรมของ Searle (1992) รวมทั้งแนวคิดเรื่อง

การแบ่งประเภทวัจนกรรมของนักทฤษฎี อังกรสินธนา และวิสันต์ สุขวิสิทธิ์ ซึ่งงานทั้ง 2 ฉบับนี้ ได้พัฒนาแนวคิดเรื่องวัจนกรรม มาจากการแบ่งแยกประเภทวัจนกรรมของ Searle (1992)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่การตรวจเอกสารจากแหล่งต่างๆ แนวคิดเกี่ยวกับเพลงปลุกใจ ทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์ และการแบ่งประเภทวัจนกรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์วัจนกรรมตามเจตนาของการสื่อสารครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือเกณฑ์การแบ่ง ประเภทวัจนกรรมของ Searle (1992) ซึ่งเสนอหลักการวิเคราะห์ที่เรียกว่าเงื่อนไขวัจนกรรม (Speech Act Condition) และแนวการศึกษาประเภทวัจนกรรมของ นักทฤษฎี อังกรสินธนา และวิสันต์ สุขวิสิทธิ์

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาวัจนกรรมที่ปรากฏในบทเพลงปลุกใจให้รักชาติระหว่าง พ.ศ. 2510-2550 ตามเกณฑ์การแบ่งประเภทวัจนกรรมของ Searle (1992) และแนวการศึกษาประเภทวัจนกรรม ของ นักทฤษฎี อังกรสินธนา และวิสันต์ สุขวิสิทธิ์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. วัจนกรรมการบอกเล่า (Affirm) Searle (1992)

กล่าวว่าถ้อยคำที่จัดว่าเป็นวัจนกรรมการบอกเล่าต้องเป็นไปตามเงื่อนไขวัจนกรรมต่อไปนี้คือ เงื่อนไขเนื้อหาข้อความ เป็นข้อมูลที่ได้ผู้เขียนไม่ทราบ เงื่อนไขเกี่ยวกับความรู้พื้นฐาน เป็นข้อมูลที่ผู้เขียนประสบและมีเหตุผลสนับสนุนในเรื่องที่เขียนเงื่อนไขความจริงใจ มีเจตนาแจ้งให้ทราบและเงื่อนไขบอกสาระสำคัญ เป็นการแสดงความตั้งใจในการบอกเล่าข้อมูลดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

“...ยามภัยพาลรุกรานรุกบุกเขตไทย ทรงเสี้ยมภัย เสด็จช่วยหน่วยทหาร ตำรวจชายแดนชาวเขา เหล่าพยาบาล คนพิการทรงอุปถัมภ์ให้ทุกยาม...”

(เพลงสมเด็จพระราชชนนี พ.ศ. 2511-2514)

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นวัจนกรรมการบอกเล่า เพราะมีเจตนาแจ้งให้ทราบ บอกเล่าข้อมูลหรือเหตุการณ์ ในการปฏิบัติพระภารกิจของสมเด็จพระราชชนนี แม้นิยามที่บ้านเมืองไม่สงบจากภัยร้ายคอมมิวนิสต์ ยังทรงเสี้ยมภัยเสด็จไปช่วยเหลือ เป็นการกล่าวเทิดพระเกียรติสถาบันพระมหากษัตริย์ ในฐานะที่เป็นบุคคลสำคัญที่บันดาลความสุขให้แก่ประชาชน

ตัวอย่างที่ 2

“...สุขุขทัยขอมรู้จักไทยนักรู้เพราะไทยกู้เอกราชสมมาดหมายอยุธยาข้าศึกเห็นไทยเป็นชาย เพราะไฉไลไม่เป็นทาสเราชาติไทย...”

(เพลงสดุดีชาติไทย พ.ศ. 2510)

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นวัจนกรรมการบอกเล่า เพราะมีเจตนาบอกเล่า แจ้งให้ทราบและเงื่อนไขบอกสาระสำคัญ เป็นการแสดงความตั้งใจในการบอกเล่าข้อมูลให้ทราบถึงประวัติความเป็นมาที่ยิ่งใหญ่ของไทย ในอดีต

2. วัจนกรรมการขอร้อง (Request) Searle (1992)

กล่าวว่าถ้อยคำที่จัดว่าเป็นวัจนกรรมการขอร้อง ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขวัจนกรรมต่อไปนี้คือเนื้อหาข้อความเป็นการกระทำในอนาคตของผู้ฟังเงื่อนไขความรู้พื้นฐานเป็นสิ่งที่ผู้ฟังกระทำสิ่งนั้นได้ และผู้พูดก็เชื่อว่าผู้ฟังกระทำได้เช่นกันเงื่อนไขความจริงใจ เป็นสิ่งที่ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังกระทำสิ่งนั้นและสาระสำคัญแสดงความพยายามที่จะให้ผู้ฟังกระทำตามผู้พูดดังตัวอย่างจากบทเพลงต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“น้องพี่เลือดไทยก็มีทุกคน หรือยอมอัปจนเมื่อมารผจญเมืองไทย น้องพี่สยามยามนี้ ขอให้ไทยสู้เพื่อไทย เพราะไทยล้มไปไทยลาญ”

(เพลงไทยเทิดไทย พ.ศ. 2506 – 2510)

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นวัจนกรรมการขอร้องโดยมีเงื่อนไขเนื้อหาข้อความ เป็นการกระทำในอนาคตของผู้ฟังเงื่อนไขเกี่ยวกับความรู้พื้นฐาน คือ เป็นสิ่งที่ผู้ฟังกระทำสิ่งนั้นได้ และผู้พูดก็เชื่อว่าผู้ฟังกระทำได้เช่นกัน ในบทเพลงนี้ มีคำแสดงการขอร้อง คือ “ขอให้” ซึ่งแสดงถึงวีรกรรมของทหารนั้น เกิดจากการยอมสละชีพเพื่อปกป้องแผ่นดินมั่นนั่นเอง

ตัวอย่างที่ 2

“รักกันไว้เถิดเราเกิดร่วมแดนไทยจะเกิดภาคไหนก็ไทยด้วยกันเชื้อสายประเพณีไม่มีกีดกันเกิดไตรงไทยนั้นปวงชนทุกคนคือไทย”

(เพลงรักกันไว้เถิด พ.ศ. 2514)

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นวัจนกรรมการขอร้องโดยมีเงื่อนไขเนื้อหาข้อความ เป็นการกระทำในอนาคตของผู้ฟังเงื่อนไขเกี่ยวกับความรู้พื้นฐาน คือ เป็นสิ่งที่ผู้ฟังกระทำสิ่งนั้นได้และผู้พูดก็เชื่อว่าผู้ฟังกระทำได้เช่นกันในบทเพลงนี้ มีคำแสดงการขอร้อง คือ “เถิด”

3. วจนกรรณการสั่ง (Command) Searle (1992)

ไม่ได้กล่าวถึงวจนกรรณการสั่งโดยตรง นักทฤษฎ์ อังกรสินธนา (2551) กล่าวว่า Searle ได้เปรียบเทียบกับวจนกรรณการขออภัย โดยการกล่าวถึงข้อแตกต่างของทั้งสองวจนกรรณการซึ่งสรุปเงื่อนไขของวจนกรรณการสั่งได้คือเงื่อนไขเนื้อหาข้อความเป็นการกระทำในอนาคตของผู้ฟังเงื่อนไขเกี่ยวกับความรู้พื้นฐาน คือ ผู้ฟังกระทำสิ่งนั้นได้และผู้พูดก็เชื่อว่าผู้ฟังกระทำได้เช่นกัน เงื่อนไขความจริงใจ แสดงว่าผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังกระทำสิ่งนั้นและเงื่อนไขบอกสาระสำคัญ เป็นความพยายามที่จะให้ผู้ฟังกระทำตามผู้พูดบอกดังตัวอย่างจากบทเพลงต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...ไม่มีที่แห่งไหน ให้ไทยไปจับจอง เรารอไป
ไม่ได้พี่น้อง ใครคิดมาแย่งครองผองไทย จงสู้ตาย...”
(เพลงสุดแผ่นดิน พ.ศ. 2512-2514)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นวจนกรรณการสั่งมีเจตนาการบอกไว้เพื่อให้ทำ หรือให้ปฏิบัติตาม มีเงื่อนไขเนื้อหาข้อความ เป็นการกระทำในอนาคตของผู้ฟังเป็นความพยายามที่จะให้ผู้ฟังกระทำตามผู้พูดบอกในบทเพลงนี้ มีคำแสดงการออกคำสั่ง คือ “จง” เพื่อขอร้องให้คนไทยกล้าต่อสู้เพื่อชาติบ้านเมือง

ตัวอย่างที่ 2

“...เกิดเป็นไทยแล้ว ใจต้องสู้ ถิ่นไทยเราสู้ เรารักยิ่ง
ศัตรูหน้าไหน ไม่เกรงกริ่งหากมาช่วงชิง ตายเสียเถิด...”
(เพลงเกิดเป็นไทย-ตายเพื่อไทย 2515-2516)

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นวจนกรรณการสั่ง เนื้อหาข้อความ เป็นการกระทำในอนาคตของผู้ฟังพยายามที่จะให้ผู้ฟังกระทำตามผู้พูดบอกในบทเพลงนี้ มีคำแสดงการออกคำสั่งคือ **ต้อง**และคำที่มีความหมายบอกให้ทำ เช่น “ตายเสียเถิด” เพื่อแสดงให้เห็นว่าคนไทยต้องกล้าสู้รบกับศัตรูเพื่อปกป้องแผ่นดินไทย

4. วจนกรรณการเตือน (Warn) Searle (1992)

กล่าวว่าถ้อยคำที่จัดว่าเป็นวจนกรรณการเตือนต้องเป็นไปตามเงื่อนไขวจนกรรณการต่อไปนี้คือ เนื้อหาข้อความ เป็นเหตุการณ์ในอนาคตหรือการแจ้งเหตุการณ์ในอนาคต เงื่อนไขเกี่ยวกับความรู้พื้นฐาน ผู้พูดและผู้ฟังไม่ทราบว่าจะเกิดขึ้นจริง เงื่อนไขความจริงใจ ผู้พูดเชื่อว่าเหตุการณ์ไม่ได้อยู่ในความสนใจของผู้ฟัง เงื่อนไขบอกสาระสำคัญ การกระทำที่นำไปสู่ผลที่วิาเหตุการณ์ไม่ได้อยู่ในความสนใจของผู้ฟังดังตัวอย่างจากบทเพลงต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...พຽນີ້ ต้องตึกว่า ถ้าเราวมใจกัน ร่องรอย เรื่องจาก
เมื่อวาน เลิกแล้วลืมนั้นไป ให้ผู้รักสามัคคี พี่น้อง
เราคนไทย ต่างกัน ไม่เป็นไร หากใจคิดดี...”
(เพลงพຽນີ້ต้องตึกว่า พ.ศ. 2549)

ตัวอย่างข้างต้นเป็นวจนกรรณการเตือน มีเงื่อนไขเนื้อหาข้อความเพื่อให้ผู้ฟังรู้ตัว ทำให้มีสติ เป็นการบอกให้รู้ล่วงหน้า การที่คนไทยมีวามแต่ทะเลาะกัน แบ่งแยกเป็นฝักเป็นฝ่าย ได้สร้างความเสียหายแก่ประเทศชาติเป็นอย่างมาก ผู้ประพันธ์ต้องการเตือนสติว่า ถ้าคนไทยหันมาสามัคคีรวมใจกัน ลืมเรื่องความบาดหมางกันเหมือนเหตุการณ์ที่ผ่านมา ก็จะทำให้บ้านเมืองมีความสงบสุขขึ้น เช่น “...พຽນີ້ ต้องตึกว่า ถ้าเราวมใจกัน...”

ตัวอย่างที่ 2

“...อย่าเสียใจว่าใครใครไม่ให้ฟัง ยังคนหนึ่งฟัง
ได้แต่แหงนหน้ากหนา **อันคนนั้นนั่นนะหรือคืออาตมา
จะฟังพาได้ทุกอย่างจนวางวาย...**”
(เพลงสดุดีชาติไทย พ.ศ. 2510-2516)

ตัวอย่างข้างต้นเป็นวจนกรรณการเตือนมีเงื่อนไขเนื้อหาข้อความ เพื่อเตือนให้รู้สึกตัวหรือบอกให้รู้ล่วงหน้าเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยผู้ประพันธ์ต้องการเตือนสติคนไทยว่าอย่าไปหลงเชื่อว่าประเทศเพื่อนบ้าน จะให้ความช่วยเหลือทุกอย่างเมื่อมีภัยร้ายเข้ามาคุกคามคนไทยนั้นแหละที่ต้องช่วยเหลือกัน และต้องพึ่งพาตนเองเป็นดีที่สุด เช่น “...อันคนนั้นนั่นนะหรือคืออาตมา จะฟังพาได้ทุกอย่างจนวางวาย...”

5. วจนกรรณการสัญญา (Promises) Searle (1992)

ได้กล่าวไว้ว่าถ้อยคำที่จัดว่าเป็นวจนกรรณการสัญญาต้องเป็นไปตามเงื่อนไขวจนกรรณการต่อไปนี้คือเนื้อหาข้อความ เป็นการกระทำที่เกิดขึ้นในอนาคตเกี่ยวกับความรู้พื้นฐาน คือ ผู้ฟังต้องการให้เกิดขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อผู้ฟังเงื่อนไขความจริงใจ เป็นเจตนาที่จะปฏิบัติตามสิ่งที่ผู้พูดได้สัญญาไป เงื่อนไขบอกสาระสำคัญ เป็นการสร้างข้อตกลงระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง ดังตัวอย่างจากบทเพลงต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...จะแนวแน่แก้ไขในสิ่งผิด **จะรักชาติจน
ชีวิตเป็นผุยผง จะยอมตายหมายให้เกียรติดำรง
จะปิดทองหลังองค์พระปฏิมา...**”
(เพลงความฝันอันสูงสุด พ.ศ. 2514-2515)

ตัวอย่างข้างต้นเป็นวัจนกรรมสัญญา จากเนื้อหาข้อความ เป็นการกระทำที่เกิดขึ้นในอนาคตเงื่อนไขเกี่ยวกับความรู้พื้นฐาน คือผู้ฟังต้องการให้เกิดขึ้นเป็นประโยชน์ต่อผู้ฟังในอนาคต เช่น **จะแน่นแน่, จะรักษาดี..**เพื่อเป็นสัญญาที่มีต่อชาติบ้านเมืองของตนว่าจะรักษาดี และจะทำความดีแม้ไม่มีใครเห็น

ตัวอย่างที่ 2

“...มียอมให้ธงชาติไทยปลิวไสวบนทัพฐาน ...จำไว้ผู้รุกราน จะต่อต้านสุดกำลังถ้าชีพเราคงยังขอแลกชีพกับไพร่...”

(เพลงแต่ทหารหาญในสมรภูมิ 2514-2515)

ตัวอย่างข้างต้นเป็นวัจนกรรมสัญญามีเนื้อหาข้อความ เป็นการกระทำที่เกิดขึ้นในอนาคตเงื่อนไขเกี่ยวกับความรู้พื้นฐาน คือ ผู้ฟังต้องการให้เกิดขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อผู้ฟังในอนาคต เช่น **มียอมให้, จะต่อต้าน**

6. **วัจนกรรมการขู่ (Threat)** Searle (1992) ไม่ได้กล่าวถึงวัจนกรรมการขู่แต่ได้กล่าวถึงความแตกต่างโดยเปรียบกับวัจนกรรมการสัญญา นอกจากนี้ราชบัณฑิตยสถาน (2546 อ่างในนภทร อังกูรสินธนา, 2551) ให้ความหมายของคำว่า ขู่ หมายถึง แสดงอาการให้ผู้อื่นเกรงกลัว ถ้อยคำที่จัดว่าเป็นวัจนกรรมการขู่ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขวัจนกรรมคือเนื้อหาข้อความ เป็นข้อความบ่งบอกการกระทำในอนาคตเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานคือการกระทำนั้นไม่เป็นประโยชน์ต่อผู้ฟัง เงื่อนไขความจริงใจผู้พูดตั้งใจจะทำให้ผู้ฟังเกรงกลัวและปฏิบัติตามผู้พูด สำคัญสำคัญเป็นการสร้างข้อตกลงระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง ดังตัวอย่างจากบทเพลงต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“ใครคิดบังอาจหมิ่นถิ่นทององค์ไท้ **เราพร้อมพลีใจปองหมู่ไทยและองค์ราชัน**”

(เพลงรักกันไว้เถิด 2514)

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นวัจนกรรมการขู่ ซึ่งหมายถึงการพูดเพื่อให้ผู้อื่นเกรงกลัว ซึ่งเป็นข้อความบ่งบอกการกระทำในอนาคตและไม่เป็นประโยชน์ต่อผู้ฟังผู้พูดตั้งใจจะทำให้ผู้ฟังเกรงกลัวและปฏิบัติตาม โดยผู้ประพันธ์ใช้ข้อความว่าถ้าใครกล้ามารุกรานประเทศไทย คนไทยพร้อมที่จะต่อสู้กับศัตรูเพื่อปกป้องแผ่นดินไทยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ อย่างไม่เกรงกลัวและไม่เสียชีวิตแม้กระทั่งชีวิต เช่น “..**เราพร้อมพลีใจปองหมู่ไทยและองค์ราชัน**”

ตัวอย่างที่ 2

“หากมันผู้ใดพยายามองที่ประกาศศักดิ์ศรี **เข้าตีประจัญพาดฟันจู่โจม...**”

(เพลงไทยร่วมใจ 2519)

ตัวอย่างข้างต้นเป็นวัจนกรรมการขู่ เพื่อให้ผู้ฟังเกรงกลัวว่า ถ้าใครกล้าเข้ามารุกรานไทย จะต้องได้รับการต่อต้านโดยการเข้าประจัญบานได้ เช่น “**เข้าตีประจัญพาดฟันจู่โจม**” เป็นไปตามเงื่อนไขวัจนกรรมคือเนื้อหาข้อความ เป็นข้อความบ่งบอกการกระทำในอนาคตและไม่เป็นประโยชน์ต่อผู้ฟังผู้พูดตั้งใจจะทำให้ผู้ฟังเกรงกลัวและปฏิบัติตาม ด้วยการขู่ว่าจะเข้าตีประจัญพาดฟันจู่โจม

7. วัจนกรรมการแนะนำ (Advise) Searle (1992 : 67)

กล่าวว่าถ้อยคำที่จัดว่าเป็นวัจนกรรมการแนะนำต้องเป็นไปตามเงื่อนไขวัจนกรรม คือเนื้อหาข้อความ เป็นการกระทำในอนาคตเกี่ยวกับความรู้พื้นฐาน เป็นสิ่งที่ให้ประโยชน์แก่สาธารณชน ความจริงใจ คือสังคมได้รับประโยชน์ ซึ่งต่างจากวัจนกรรมการเตือน คือการเตือนนั้น มีเจตนาบอกให้รู้ล่วงหน้าเพื่อให้ผู้ฟังรู้ตัว, มีสติ แต่อาจจะไม่ได้อยู่ในความสนใจของผู้ฟังเหมือนกับการแนะนำ ดังตัวอย่างวัจนกรรมการแนะนำต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...คนที่คิดต่างกัน ก็จับมือกันเพื่อวันใหม่ **มีความทุกข์ที่ไหนทุกคนช่วยแบ่งเบา...**”

(เพลงพฤษณี ต้องดีกว่า 2549)

ตัวอย่างข้างต้นเป็นวัจนกรรมการแนะนำ ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขคือเนื้อหาข้อความ เป็นเรื่องที่ชี้แนะทางให้ทำหรือปฏิบัติว่าคนที่เคยมีความคิดแตกต่างกันควรหันมาจับมือกันเพื่อวันใหม่ที่จะดีกว่าเดิม และมีความทุกข์ก็ช่วยกันแบ่งเบา เช่น “**คนที่คิดต่างกัน ก็จับมือกันเพื่อวันใหม่ มีความทุกข์ที่ไหนทุกคนช่วยแบ่งเบา**” การแนะนำนี้บ่งบอกการกระทำในอนาคตเกี่ยวกับความรู้พื้นฐาน เป็นการกระทำที่ให้ประโยชน์แก่สาธารณชน ผู้พูดเชื่อว่าการแนะนำเป็นการกระทำที่ให้ประโยชน์ว่าเกิดในแผ่นดินไทย แม้ว่าจะเป็นคนต่างเชื้อชาติ ก็ถือว่าเป็นคนไทยด้วยกัน

ตัวอย่างที่ 2

“...ถึงเวลาต้องร่วมแรงร่วมใจ ช่วยตักน้ำมาดับไฟ **ด้วยหัวใจสามัคคี เป็นหนึ่งเดียว...**”

(เพลงขวานไทยใจหนึ่งเดียว 2547)

ตัวอย่างข้างต้นเป็นวัจนกรรมการแนะนำ เพื่อชี้แนะทางให้ทำหรือปฏิบัติว่าถึงเวลาที่คนไทยทุกคนต้องมาร่วมแรงร่วมใจกัน

ไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน มีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เช่น “ด้วยหัวใจสามัคคี เป็นหนึ่งเดียว” ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไข วิจารณ์กรรม คือเนื้อหาข้อความ เป็นข้อความบ่งบอกการกระทำ ในอนาคตเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานให้ประโยชน์แก่สาธารณชน ผู้พูดเชื่อว่าการแนะนำเป็นการกระทำที่ให้ประโยชน์

8. วิจารณ์กรรมการถาม (Question) Searle (1992)

ได้กล่าวไว้ว่าถ้อยคำที่จัดว่าเป็นวิจารณ์กรรมการถามต้องเป็นไปตามเงื่อนไขวิจารณ์กรรมต่อไปนี้เป็น เนื้อหาข้อความเป็นสิ่งผู้พูดไม่ทราบเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเป็นสิ่งที่ผู้เขียนต้องการทราบเงื่อนไขความจริงใจ เจตนาหาคำตอบให้ตนเองและสาธารณชนเงื่อนไขบอกสาระสำคัญ เป็นความพยายามที่จะกระตุ้นให้ผู้ฟังได้คิด หรือพยายามเอาข้อมูลจากผู้รับสาร ดังตัวอย่างจากบทเพลงต่อไปนี้

ตัวอย่าง

“..หัวใจถูกแทงก็ชั่ว ตามตัวถูกฟันก็แผล บู้ไทยตายไป
ก็คนแน่ ไทยจึงได้แผ่มาถึงแหลมทอง...”

(เพลงถามคนไทย 2520-2522)

ตัวอย่างข้างต้นเป็นวิจารณ์กรรมการถาม ซึ่งผู้ประพันธ์ใช้วิธีการตั้งคำถาม เพื่อกระตุ้นให้ผู้ฟังได้คิดหาคำตอบ จากตัวอย่างข้างต้น ผู้ประพันธ์ใช้การซ้ำคำเพื่อ แสดงคำถามย้าให้ผู้ฟังได้คิด โดยใช้คำว่า “ก็” เช่น “..หัวใจถูกแทงก็ชั่ว ตามตัวถูกฟันก็แผล บู้ไทยตายไปก็คนแน่...” ผู้ประพันธ์ใช้วิธีการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้คนไทยตระหนักถึงภัยร้ายที่มารุกรานประเทศไทย คิดหาทางช่วยชาติให้พ้นภัย เป็นสิ่งที่ผู้เขียนต้องการทราบและเจตนาหาคำตอบให้ตนเองและสาธารณชน

9. วิจารณ์กรรมการแสดงความเสียใจ (Expressing Condolences) Searle (1992) กล่าวไว้ว่า ถ้อยคำที่จัดว่าเป็น

วิจารณ์กรรมการแสดงความเสียใจต้อง เป็นไปตามเงื่อนไขวิจารณ์กรรมต่อไปนี้เป็นเนื้อหาข้อความสอดคล้องกับการแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับความรู้พื้นฐาน เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงและผู้เขียนมีความรู้สึกต่อสิ่งนั้นเพื่อแสดงความรู้สึกให้สาธารณชนได้ทราบดังตัวอย่างจากบทเพลงต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...เสียเลือดกันไปเท่าไร เสียใจกันไปกี่ครั้ง
น้ำตาของใครไหลหลัง ทุกๆ ครั้งที่ถูกเดือนขวานทอง...”

(เพลงถามคนไทย พ.ศ.2520 - 2522)

ตัวอย่างข้างต้นเป็นวิจารณ์กรรมการแสดงความเสียใจ ซึ่งหมายถึงความไม่สบายใจเพราะมีเรื่องไม่สมประสงค์หรือ

ผิดประสงค์ ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงและผู้เขียนมีความรู้สึกต่อสิ่งนั้น มีเจตนาแสดงความรู้สึกเสียใจให้สาธารณชนได้ทราบ จากตัวอย่างเพลงถามคนไทย เช่น “...เสียใจกันไปกี่ครั้ง น้ำตาของใครไหลหลังทุกๆ ครั้งที่ถูกเดือนขวานทอง...”

ตัวอย่างที่ 2

“...จิตใจอาวรณ์มาเล่าสู่กันฟัง...ชาวไทยแสน
เศร้าถูกพม่ารุกราน...เราชนชั้นหลังฟังแล้วเศร้าใจ..”

(เพลงอยุธยารำลึก 2520-2522)

ตัวอย่างข้างต้นเป็นวิจารณ์กรรมการแสดงความเสียใจ ซึ่งหมายถึง ความไม่สบายใจเพราะมีเรื่องไม่สมประสงค์หรือผิดประสงค์ ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงและผู้เขียนมีความรู้สึกต่อสิ่งนั้นมีเจตนาแสดงความรู้สึกเศร้าเสียใจจากการถูกพม่ารุกราน เช่น “...ชาวไทยแสนเศร้าถูกพม่ารุกราน...”

นอกจากนี้จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิจารณ์กรรม ผู้วิจัยพบงานวิจัย ที่ได้นำเกณฑ์เงื่อนไขวิจารณ์กรรมของเซอร์ล มาพิจารณา และสร้างเงื่อนไขวิจารณ์กรรมอื่นๆ ที่ Searle เองมิได้กล่าวถึงได้แก่ วิจารณ์กรรมการทำทนาย วิจารณ์กรรมการอวยพร และวิจารณ์กรรมการบริภาษ (วิสันต์ สุขวิสิทธิ์, 2547) ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าควรนำวิจารณ์กรรมทั้ง 3 วิจารณ์กรรมนี้มาใช้เป็นเครื่องมือประกอบการวิจัยในครั้งนี้ด้วย เพราะผู้วิจัยเห็นว่ามียกย่องคำบ่งชี้ตามเงื่อนไขของวิจารณ์กรรมที่ปรากฏในบทเพลง

10. วิจารณ์กรรมการบริภาษ (Reprimanding) วิสันต์

สุขวิสิทธิ์ (2547) กล่าวว่าถ้อยคำที่จัดว่าเป็น วิจารณ์กรรมการบริภาษ ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขวิจารณ์กรรมต่อไปนี้เป็นเนื้อหาข้อความที่ผู้ฟังเป็นเป้าหมายในการบริภาษเกี่ยวกับความรู้พื้นฐาน ผู้พูดต้องการระบายความไม่พึงพอใจต่อการกระทำของผู้ฟังที่มีความผิดหรือไม่ น่าพึงพอใจ ความจริงใจต้องการทำร้ายจิตใจผู้ฟัง ที่เป็นเป้าหมายดังตัวอย่างจากบทเพลงต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...จะหาญสู้กับทุรชน...ไล่ออกนอกแดนไทย .
...เพื่อนถูกบุกกระหน่ำ อริลำที่สิงขร...”

(เพลงแต่ทหารหาญในสมรภูมิ 2514-2515)

ตัวอย่างข้างต้นเป็นวิจารณ์กรรมการบริภาษ ผู้พูดต้องการระบายความไม่พึงพอใจต่อการกระทำของผู้ฟังที่มีความผิดหรือไม่ น่าพึงพอใจ เงื่อนไขความจริงใจ เจตนาทำร้ายจิตใจผู้ฟังที่เป็นเป้าหมาย เช่น ทุรชน, ไล่ออก

ตัวอย่างที่ 2

“...ได้อาศัยโพธิ์ทองแผ่นดินของราชันย์ แต่ใจมันยังเผ่าคิด
ทำลาย คนใดเห็นไทยเป็นทาส ดูถูกชาติเชื้อชนถิ่นไทย
...เหยียดคนไทยเช่นทาสของมันหนักแผ่นดิน หนักแผ่นดิน
คนเช่นนี้เป็นคนหนักแผ่นดิน...”

(เพลงหนักแผ่นดิน 2516-2519)

ตัวอย่างข้างต้นเป็นวัจนกรรมการปริภาช ซึ่งผู้พูดต้องการ
ระบายความไม่พึงพอใจต่อการกระทำของพวกที่มีต้องการมุ่งร้าย
ทำลายชาติ ด้วยพฤติกรรมที่แสดงออกดังตัวอย่างข้างต้นเช่น
มัน, หนักแผ่นดินซึ่งแสดงให้เห็นว่า เนื้อเพลงมีคำปริภาชพฤติกรรม
ของคนไทย ที่มีการกระทำในลักษณะทำลายชาติบ้านเมืองของตน
ดูถูกคนเชื้อชาติเดียวกัน ด้วยคำว่า หนักแผ่นดิน ซ้ำๆ กันหลายครั้ง

11. วัจนกรรมการท้าทาย (Challenge) Searle (1992)

ไม่ได้กล่าวถึงวัจนกรรมการท้าทายโดยตรงแต่ได้อธิบายความแตกต่าง
ระหว่างวัจนกรรมการเตือนกับการท้าทายไว้ว่า การเตือน มีเจตนา
เพื่อให้ผู้ฟังรู้ตัว ทำให้มีสติ เป็นการบอกให้รู้ล่วงหน้า แต่การท้าทาย
มีเจตนาเพื่อชักชวนให้ลุกขึ้นต่อสู้ หรือเจตนาชวนให้เป็นปฏิปักษ์
และต่อต้านศัตรู ส่วนเนื้อหาข้อความเป็นการกระทำที่เกิดขึ้น
ในอนาคต ผู้พูดและผู้ฟังไม่ทราบว่าจะเกิดขึ้นจริง และ
สาระสำคัญเป็นการกระทำที่นำไปสู่ผลที่ว่าเหตุการณ์ไม่ได้อยู่ใน
ความสนใจของผู้ฟัง ดังตัวอย่างจากบทเพลงต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...น้องที่เลือดไทยก็มีทุกคน หรือยอมอัปจน เมื่อมารผจญ
เมืองไทย...”

เพลงไทยเทิดไทย (พ.ศ. 2510)

ตัวอย่างข้างต้นเป็นวัจนกรรมการท้าทาย ผู้ประพันธ์ใช้
ข้อความที่แสดงถึงเจตนาท้าทายผู้ฟังหรือคนไทยทุกคนว่า ถ้าศัตรู
กล้ามารุกรานแผ่นดินไทย เราคนไทยจะยอมพ่ายแพ้หรือ ในเมื่อ
เรามีเลือดเนื้อไทยอยู่ในตัวกันทุกคน เพื่อให้คนไทยลุกขึ้นมาต่อสู้
กับข้าศึกศัตรูเพื่อปกป้องชาติเอาไว้ เช่น “...หรือยอมอัปจน เมื่อ
มารผจญเมืองไทย...” ซึ่งผู้พูดและผู้ฟังไม่ทราบว่าจะเหตุการณ์จะ
เกิดขึ้นจริงหรือไม่ แต่เงื่อนไขความจริงใจ ผู้พูดเชื่อว่าเหตุการณ์
ไม่ได้อยู่ในความสนใจของผู้ฟัง

ตัวอย่างที่ 2

“...กูจะสู้แม้รู้ว่าพวกกูน้อย ....ใครบ้างเหวย
จะร่วมสู้กับกูบ้าง .... ใครบ้างเหวยยอมวายปราณ
เพื่อไทยคง...”

(เพลงอนุสติไทย พ.ศ. 2515)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นวัจนกรรมการท้าทาย ในบทเพลงนี้
ผู้ประพันธ์แสดงการท้าทายคนไทยว่า เมื่อมีข้าศึกมาประชิดบ้าน
แล้ว จะมีใครกล้าลุกขึ้นมาต่อสู้เพื่อป้องกันชาติบ้านเมืองหรือไม่
เช่น “ใครบ้างเหวย จะร่วมสู้กับกูบ้าง .... ใครบ้างเหวยยอมวาย
ปราณเพื่อไทยคง” ซึ่งผู้พูดและผู้ฟังไม่ทราบว่าจะเหตุการณ์จะเกิด
ขึ้นจริง เงื่อนไขความจริงใจ ผู้พูดเชื่อว่าเหตุการณ์ไม่ได้อยู่ในความ
สนใจของผู้ฟัง

12. วัจนกรรมการอวยพร (Wishing) Searle (1992)

ไม่ได้กล่าวถึงวัจนกรรมการอวยพรโดยตรงแต่ได้อธิบายความ
แตกต่างระหว่างวัจนกรรมการอวยพรกับการแนะนำไว้ว่าเป็น
วัจนกรรมการตามเงื่อนไข คือเนื้อหาข้อความ เป็นการกระทำที่
เกิดขึ้นในอนาคต เกี่ยวกับความรู้พื้นฐาน ผู้ฟังต้องการให้เกิดขึ้น
และเป็นประโยชน์ต่อผู้ฟังเงื่อนไขความจริงใจ ผู้พูดเชื่อว่าเหตุการณ์
ไม่ได้อยู่ในความสนใจของผู้ฟังและเป็นการกระทำที่ให้ประโยชน์
ดังตัวอย่างจากบทเพลงต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...ข้าถวายพระพรองค์ราชินี คู่พระบารมี
องค์ภูมิพล สุขเกษมสำราญยืนนานพระชนม์
สถิตเป็นมงคล อยู่นิรันดร์มีขวัญชาวไทย...”

(เพลงอภิวาทบรมราชินี พ.ศ. 2510-2516)

ตัวอย่างข้างต้นเป็นวัจนกรรมการอวยพร ซึ่งเป็นการกระทำ
ที่เกิดขึ้นในอนาคต เกี่ยวกับความรู้พื้นฐาน ผู้ฟังต้องการให้เกิดขึ้น
จริงและเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ถูกกล่าวถึง หรือหมายถึงผู้ฟัง ซึ่ง
ในที่นี้หมายถึงสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

ตัวอย่างที่ 2

“...เทิดไท้ นบน์อมเทิดทูน ๘ เหนือเกล้า สราญ
นานเนา หทัยสุขล้ำสมจินต์ เพรศแพ้วพิพัฒน์
ภทภัยพ่ายแพ้สิ้น นวมินทร์มหาราชภูมิพล..”

(เพลงภูมิแผ่นดิน นวมินทร์มหาราช 2542)

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นวัจนกรรมการอวยพรซึ่งผู้ประพันธ์
ได้กล่าวเทิดพระเกียรติและถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวฯ ให้ทรงพระเจริญทุกด้าน เป็นการกระทำที่เกิดขึ้นในอนาคต
เกี่ยวกับความรู้พื้นฐาน ผู้ฟังต้องการให้เกิดขึ้นและเป็นประโยชน์
ต่อผู้ที่ถูกกล่าวถึง หรือในที่นี้ผู้ฟังซึ่งหมายถึงพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัวฯ

จากการศึกษาประเภทของวัจนกรรมจากเพลงปลุกใจให้
รักชาติ ระหว่าง พ.ศ. 2510-2550 โดยศึกษาเฉพาะความหมาย
ประจำรูปของประโยคของวัจนกรรม ที่ปรากฏในบทเพลงปลุกใจ

ให้รักชาติ ตามเกณฑ์การแบ่งแยกประเภทวัจนกรรมของ Searle (1992) ตามหลักการวิเคราะห์เงื่อนไขวัจนกรรม (Speech Act Condition) แนวคิดของ นภัทร อังกูรสินธนา และแนวคิดของ วิสันต์ สุขวิสิทธิ์ พบวัจนกรรม 12 ประเภท ได้แก่ วัจนกรรม การบอกเล่า (Affirm) วัจนกรรมการสัญญา (Promises) วัจนกรรม การขู่ (Threat) วัจนกรรมการขอร้อง (Request) วัจนกรรม การแนะนำ (Advise) วัจนกรรมคำสั่ง (Command) วัจนกรรม การเตือน (Warn) วัจนกรรมคำถาม (Question) วัจนกรรม การแสดงความเสียใจ (Expressing Condolences) วัจนกรรม การบริภาษ (Reprimanding) วัจนกรรมการทำทนาย (Challenge) และวัจนกรรมการอวยพร (Wishing)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิถีทางวัจนกรรมในบทเพลงปลุกใจให้รักชาติ ระหว่าง พ.ศ. 2510-2550 เป็นการศึกษาเจตนาของผู้ส่งสารในการสื่อสารประโยคใดประโยคหนึ่งไปสู่ผู้รับสาร เมื่อได้รับสารแล้วผู้รับสารสามารถเข้าใจตรงกันกับผู้ส่งสาร ในบทเพลงปลุกใจให้รักชาติ ระหว่าง พ.ศ. 2510-2550 พบว่าผู้ประพันธ์ใช้วัจนกรรมการบอกเล่า ในการนำเสนอเนื้อหาของบทเพลงปลุกใจให้รักชาติ ซึ่งมีเจตนาบอกเล่า หรือแจ้งให้ผู้อ่านได้ทราบ หรือเพื่อให้เข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจ มีความรู้สึกคล้อยตามที่ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อให้ทราบถึงประวัติความเป็นมาที่ยิ่งใหญ่ของชาติไทย เพื่อให้เยาวชนเกิดความภูมิใจ รักและหวงแหนแผ่นดินไทย นอกจากนั้นผู้ประพันธ์ยังใช้วัจนกรรมสัญญา ซึ่งมีเงื่อนไขสาระสำคัญต้องการให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกมั่นคง ในการกระทำตามเจตนาของผู้ส่งสาร เพื่อต้องการให้ผู้ฟังได้ให้คำมั่นสัญญาในการเสียสละแม้กระทั่งชีวิตเพื่อพิทักษ์ปกป้องแผ่นดินไทยอันเป็นที่รักยิ่ง นอกจากนั้นผู้ประพันธ์ยังใช้วัจนกรรม การขู่ การขอร้อง การเตือน การแนะนำ การสั่ง การบริภาษ การถาม การทำทนาย การแสดงความรู้สึกเสียใจและการอวยพร เพื่อให้บรรลุผลในการปลุกเร้า ปลุกกระตมและโน้มน้าวจิตใจของผู้ฟัง ให้ยึดมั่นในอุดมการณ์หลักของชาติ ได้แก่ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ตามเจตนาในการสื่อสารโดยใช้บทเพลงปลุกใจเป็นสื่อ เพื่อชักชวนให้มีความรักชาติ จงรักภักดีต่อชาติ และกระทำทุกวิถีทางเพื่อรักษาชาติไว้ สอดคล้องกับ นฤมล ทับจุมพล (2534) ที่ศึกษาเรื่อง การใช้สื่อในการสร้างอุดมการณ์ทางการเมือง : ศึกษาบทเพลงของทางราชการ (พ.ศ. 2475-2530) ผลการศึกษาพบว่า บทเพลงของทางราชการที่ได้มีการประพันธ์และเผยแพร่ต่อประชาชน นั้นเป็นเรื่องของการให้ความสำคัญต่ออุดมการณ์ชาติ ศาสนา

และพระมหากษัตริย์ ควบคู่ไปกับปรับทิศทางสังคมและการเมือง และสิรินธร กิรติบุตร (2528) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “เพลงปลุกใจไทย (พ.ศ. 2475-2525) การวิเคราะห์ทางการเมือง” ผลการศึกษาพบว่า เพลงปลุกใจแต่ละเพลงมีวัตถุประสงค์ในการชักชวนให้ประชาชนเกิดความรู้สึกนึกคิด และให้มีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละสถานการณ์ เนื้อหาบทเพลงปลุกใจนั้น ส่วนใหญ่จะชักชวนให้รักชาติ ภักดีต่อชาติ และกระทำทุกวิถีทางเพื่อรักษาชาติให้อยู่รอด และเจริญก้าวหน้าต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรศึกษาลักษณะการใช้ภาษาในบทเพลงปลุกใจ กับบทเพลงประเภทอื่นๆ ที่สื่อความหมายในทางปลุกใจ เช่น เพลงที่ปลุกปลอบใจไม่ให้ท้อแท้ ลี้ล้นหวัง เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างด้านการใช้ภาษาระหว่างบทเพลงประเภทนั้นๆ ด้วย
2. ควรศึกษาประเภทของวัจนกรรม และแรงจูงใจทางด้านอารมณ์และจิตวิทยาในงานเขียนประเภทอื่นๆ และลักษณะการใช้ภาษาเพื่อสื่อเจตนาตามวัตถุประสงค์ของการเขียน เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษารูปแบบการเขียนที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาภาพสะท้อนสังคมและแนวคิดที่ปรากฏจากการใช้ภาษาในบทเพลงปลุกใจ เปรียบเทียบกับงานเขียนประเภทอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการใช้ภาษาที่เหมาะสม
2. ควรนำบทเพลงปลุกใจให้รักชาติ ไปใช้สอนในสถานศึกษา เช่น รายวิชาหน้าที่พลเมือง เพื่อสร้างค่านิยมความรักชาติ ความรักใคร่ปรองดอง ความสมานฉันท์ และปลุกฝังอุดมการณ์ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ให้คงอยู่อย่างยั่งยืนตลอดไป

เอกสารอ้างอิง

- นฤมล ทับจุมพล. (2534). *การใช้สื่อในการสร้างอุดมการณ์ทางการเมือง : ศึกษาบทเพลงของทางราชการ (พ.ศ. 2475-2530)*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. วิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภัทร อังกูรสินธนา. (2551). *การศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรมอ้อมในบทสนทนาในนวนิยายไทยต่างสมัย : ตามแนววจนปฏิบัติศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์.
- วรรณลดา พิรุณสาร. (2543). *การสื่อความหมายในเพลงปลุกใจสี่เหล่าทัพ*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิสันต์ สุขวิสิทธิ์. (2547). *วจนกรรมกรบริการในภาษาไทย*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิรินธร กิรติบุตร. (2528). *เพลงปลุกใจไทย (พ.ศ. 2475-2525) : วิเคราะห์ทางการเมือง*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2545). *ภาษาในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรรธรณ ปิลันธน์โอวาท. (2546). *การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Pilantha-owaat, O. (2003). *Communication for persuasion (2nd Ed.)*. Bangkok : Chulalongkorn University Printing House.
- Parker, F. (1946). *Linguistics for non-linguists*. Louisiana : Louisiana State University.
- Searle, J. R. (1992). *Speech acts : An essay in the philosophy of language*. London : Cambridge University Press.

Translated Thai References

- Angkoonsinthana, N. (2008). *A comparative study of indirect speech acts in dialogues in the different periods of Thai novels : A pragmatic speech approach* (Unpublished master's thesis). Kasetsart University, Bangkok, Thailand. [in Thai]
- Kiratibutr, S. (1985). *The Thai arousing songs (1932-1982) : m A political analysis*. Bangkok : Chulalongkorn University Printing House. [in Thai]
- Phiroonsarn, W. (2000). *Communication in arousing songs of the four Armed Forces* (Unpublished master's thesis). Chulalongkorn University. Bangkok, Thailand. [in Thai]
- Prasitrathasin, A. (2002). *Languages in the Thai society*. Bangkok : Chulalongkorn University Printing House. [in Thai]
- Sukwisit, W. (2004). *Speech acts of reprimands in the Thai Language* (Unpublished master's thesis). Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand. [in Thai]
- Thubjoomphon, N. (1991). *Using the media to create a political ideology : The study of the theme songs of the Government*. (B.E. 2475-2530) (Unpublished master's thesis). Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand. [in Thai]
- The Royal Institute. (2011). *Royal Institute Dictionary B.E. 2554 (2011)*. Bangkok : Nanmeebooks Co., Ltd. [in Thai]